

Kultūras ministrija

Šis projekts ir līdzfinansēts Eiropas Savienības
programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros

Noslēguma ziņojums

**Par reģionālo ekspertu romu jautājumos tikšanos un labās prakses
vīzīšu laikā Ventspils pilsētā un Talsu novadā izteiktajiem viedokļiem,
problemātiku, secinājumiem un praktiskajiem risinājumiem**

Liesma Ose
2020. gada 7. jūlijā

Vispārīgā informācija

Projekta „Latvijas romu platforma IV” ietvaros tika izstrādāta vadīšanas programma reģionālo ekspertu tikšanās ar pašvaldību iestāžu pārstāvjiem un labās prakses vizītes organizēšanai Ventspils pilsētā un Talsu novadā, t.sk. Sabīles pilsētā, un nodrošināta šīs tikšanās vadīšana, atbilstoši izstrādātajai programmai.

Pasākuma programmas ietvaros Ventspilī (2019. gada 17 un 18. oktobrī) un Talsu novadā (2020. gada 2. un 3. jūlijā) ietvaros tika nodrošinātas:

- romu integrācijas labās prakses vizītes abās pašvaldībās, kuru laikā reģionālo ekspertu tīkla pārstāvji iepazinās ar romu situāciju un atbalsta pasākumiem vietējā līmenī;
- reģionālo ekspertu, pašvaldību iestāžu pārstāvju un vietējo romu tikšanās, kuras ietvaros notika diskusijas un viedokļu apmaiņa par īstenotajām romu integrācijas praksēm, problemātiku un praktiskajiem risinājumiem.

Pasākuma dalībnieki: Kultūras ministrijas reģionālo ekspertu tīkla romu jautājumos pārstāvji (kopā no 16 Latvijas pilsētu un novadu pašvaldībām)¹, minēto pašvaldību iestāžu un valsts institūciju pārstāvji, eksperti un romu tautības pārstāvji.

Tikšanās tika plānotas un vadītas tā, lai maksimāli dotu iespēju izteikties un savu viedokli paust visiem tikšanos dalībniekiem. Lai to veicinātu, tika vadītas diskusijas un viedokļu apmaiņa lielajā grupā, kā arī nodrošinātas individuālās sarunas specifisku jautājumu iztirzāšanai.

¹ Eksperti no Daugavpils pilsētas, Dobeles novada, Jelgavas pilsētas, Jūrmalas pilsētas, Kandavas novada, Madonas novada, Krāslavas novada, Kuldīgas novada, Limbažu novada, Preiļu novada, Rēzeknes novada, Rūjienas novada, Talsu novadā, Tukuma novada, Ventspils pilsētas un Viļakas novada.

Reģionālo ekspertu tikšanās un labās prakses vizīte Ventspilī

2019.gada 17. – 18. oktobrī

Labās prakses iepazīšanās vizītē piedalījās 15 reģionālo ekspertu tīkla romu jautājumos pārstāvji un 4 projekta aktivitātes ieviešanas pārstāvji (Sk. Pielikumu Nr.1. Dalībnieku saraksts; Nr.2.Darba kārtība).

VENTSPILS IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU APMEKLĒJUMS

2019.gada 17.oktobrī vizītes eksperti apmeklēja vairākas Ventspils izglītības iestādes, kurās mācās romu tautības skolēni. Skolu vizītes bija organizētas pēc vienota principa – sākotnēji dalībnieki iepazīnās ar skolu, tās vadību, sekoja skolas vadības prezentācija par skolu, tās vēsturi un romu skolēniem, romu ģimenēm, ar kurām tā sadarbojas izglītības procesā.

VENTSPILS 2.PAMATSKOLAS APMEKLĒJUMS (ADRESE: BĒRZU IELA 54)

Ventspils 2.pamatskolā eksperti tikās ar izglītības pārvaldes pārstāvi, skolas direktori, direktores vietnieci mācību darbā, sociālo pedagogi un romu tautības skolēniem.

Skolas direktore S.Birziņa iepazīstināja ekspertus ar skolu, tās vēsturi, īstenotajām izglītības programmām. Ventspils 2.pamatskola attīstās par iekļaujošu izglītības iestādi, tā īsteno četras speciālās izglītības programmas un var lepoties ar skolēniem un viņu vecākiem drošu vidi. Informējot ekspertus par skolas darbu, skolas direktore akcentēja sekmīgi organizētu pamatprasmju apguvi sākumskolas posmā (lasītprasme, rakstītprasme), akcentēja iekļaujošu izglītību kā skolas organizācijas kultūras sastāvdaļu, kā arī individualizētu pieeju katram skolēnam pedagogiskajā darbā.

Skolas darba organizācijā svarīga loma ir atbalsta komandai skolēniem, kuras sastāvā ir psihologs, sociālais pedagogs, direktora vietnieks audzināšanas darbā, medmāsa, un konkrētu mācību priekšmetu skolotāji, ja skolēnam ir problēmas šo mācību priekšmetu apguvē. Skolas romu tautības skolēni pēc vajadzības saņem minēto speciālistu sniegto atbalstu.

Skola lielu nozīmi piešķir skolēnu snieguma un attīstības vērtēšanai, par ko liecina individualizēta skolēnu izpēte dinamikā. Šādi vērtējumi palīdz veidot un pilnveidot skolēnu individuālos attīstības plānus, un tos īstenot. Skola aktīvi piedalās ESF izglītības projektos, kurus īsteno IZM sadarbībā ar VISC un IKVD – interešu izglītības un priekšlaicīgas skolas pamešanas profilakses jomās, piemēram, projektu „Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” jeb saīsināti - “PuMPuRS”².

Ja ir nepieciešamība, skolotāju palīgi skolā nodarbojas ar skolēniem gan stundu laikā, gan mājās, atbilstoši skolēnu izglītības vajadzībām. Skolas darbu raksturo pastāvīga sadarbība ar skolēnu vecākiem, kurā akcentēta sadarbība un vecāku atbildība. Skolēnu vecāki iesaistās arī kultūras un izglītojošos pasākumos.

² Izglītības kvalitātes valsts dienests (IKVD) īsteno Eiropas Sociālā fonda projektu Nr. 8.3.4.0/16/I/001 “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai”, lai mazinātu to izglītojamo skaitu, kas pārtrauc mācības. Tā akronīms ir “PuMPuRS”. Skatīt vairāk: <http://www.pumpurs.lv/lv/par-projektu>

Noslēguma ziņojums

Iekļaujošas izglītības ietvaros, speciālās izglītības programmu skolēniem ir pieejama un efektīvi strādā *kanisterapija*. Darbu iekļaujošas izglītības vides nodrošināšanu veic pedagoga palīgi, astoņi speciālie pedagogi un logopēds.

Skolā mācās 19 romu skolēni, kuri tajā nokļuvuši pēc Ventspils vakara vidusskolas slēgšanas. Kavējumi tiem ir, bet viņi skolā jūtas labi, skolā viņiem patīk. Pēc skolas direktores sniegtās informācijas viņiem patīk sports, angļu valoda un sociālās zinības. Romu skolēniem ir labas attiecības klasēs un pozitīva komunikācija ar skolotājiem. Aivars, pamatskolas romu tautības skolēns, raksturo skolas vidi kā draudzīgu un ne-romu skolēnus un skolotājus - kā atbalstošus.

Skolā ir nodrošināti **konkrēti atbalsta pasākumi romu skolēniem**:

- sākumskolas klasēs papildus ir nodrošināta lasītprasmes attīstība;
- katram romu skolēnam pielāgots plāns valsts valodas apguvei, kurā iesaistīts logopēds.
- projekta „Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” ietvaros romu skolēniem pielāgoti preventīvie pasākumi stundu kavēšanas mazināšanai no 5.klases.

Deviņi no 19 romu tautības skolēniem mācās speciālās izglītības programmās. Mācību sasniegumus vairākiem no viņiem kavē valodas barjera – nepietiekamas latviešu valodas zināšanas. Sastopami konflikti starp skolēniem. Iekļaujošu vidi attīstīt traucē aizspriedumi no citu skolēnu vecāku puses pret romu cilvēkiem, kā arī nepietiekami attīstītas vecāku prasmes romu skolēnu vecākiem.

Romu mediatore Malda Avramenko aktīvi iesaistās un piedalās nodarbībās skolēniem un viņu vecākiem, lai veidotu draudzīgu klašu un skolas kultūru. Romu mediatore cenšas atklāt pozitīvos resursus romu tautības cilvēkos, lai palīdzētu viņiem uzlabot savu dzīvi un sociālo situāciju.

VENTSPILS 1.PAMATSKOLAS APMEKLĒJUMS (ADRESE: PĻAVAS IELA 27)

Ventspils 1.pamatskolas direktore S. Šulce izstāstīja par skolas vēsturi, darbību, un īstenotajām izglītības programmām. Ekspertiem bija iespējas novērtēt nelielu improvizētu skolas skolēnu muzikālo priekšnesumu. Skolotāja Dace Bahmane un sociālā pedagoģe Ilze Brūvele, kuras ikdienā cieši strādā ar romu tautības skolēniem, informēja, ka kopš 2015.gada pieaug romu skolēnu skaits, sasniedzot 21 skolēnu pašreiz, no kuriem, 8 labu mācās. Viens skolēns strādā pēc individuālā izglītības plāna, jo viņam ir mācību traucējumi.

Pedagoģes aktīvi strādā interešu izglītības ieviešanā un pielāgojas skolēnu spējām un interesēm. Ņemot vērā, ka skolā darbojas arī pirmsskolas grupas, tās pedagogi izseko katra skolēna attīstībai no pirmsskolas līdz pamatskolas beigšanai. Pēc pedagogu atziņām **romu skolēnu problēmas sakņojas jau pirmsskolā – nodarbību un stundu kavēšana, grūtības mācīties latviešu valodā, trūkst iekšējas disciplīnas**. Vērojami gadījumi, kad skolēni brauc līdz vecākiem uz ārzemēm un ilgstoši kavē skolu.

Sadarbību ar skolēnu vecākiem pedagoģes atklāti raksturoja kā daudzveidīgu: dažādi vecāki, atšķirīgas ģimenes, gan ar augstu, gan ar zemu motivāciju izglītoties. Ar problemātiskajām romu ģimenēm ar bērniem palīdz strādāt romu mediatore M.Avramenko.

PĀRVENTAS PAMATSKOLAS APMEKLĒJUMS (ADRESE: TĀRGALES IELA 61)

Pārventas pamatskolas direktore V.Laurecka iepazīstināja ekspertus ar skolas vēsturi. Reorganizējot Ventspils vakarskolu, lielākā daļa romu audzēkņu uzņemti šajā skolā. Sākotnēji romu skolēniem bija grūti iekļauties lielā skolēnu skaita dēļ: viņi nejutās labi, daudziem bija bailes un diskomforts. Bija arī skolēnu atskaitīšanas gadījumi neapmierinošu sekmju dēļ. Starp skolēniem sastopami gadījumi, ka 18 gadīgs cilvēks mācās 6.klasē, kas saprotami izraisa viņā diskomfortu, un neizpratni klases biedros. Viņa minēja arī gadījumus, ka 4.klasē mācās 17 gadus veca romu meitene ar bērnu. Starp romu skolniecēm ir arī grūtnieces.

Noslēguma ziņojums

Direktore uzsvēra pozitīvu sadarbībā ar romu mediatori, kas palīdz sekmīgi risināt problēmas un motivēt vecākus un bērnus iesaistīties izglītības procesā un apmeklēt skolu.

Saskaņā ar direktores teikto, romu tautības skolēnu tipiskās mācību grūtības raksturo ilgstošas koncentrēšanas spējas trūkums.

Līdzīgi citām Ventspils skolām, arī Pārventas pamatskola piedāvā romu skolēniem individuālus mācību plānus, kurus labprāt izmanto abu dzimumu romu skolēni (kopā tos izmanto 10 romu skolēni). Skolā izglītības programmu skolēniem ar mācīšanās grūtībām apgūst trīs skolēni, kuri attiecīgi mācās 5. un 8.klasēs. Skola atbalsta tos romu bērnu vecākus, kuri izvēlās māj mācību gan sākumskolas vai pamatskolas posmā, gan pirmsskolas posmā (5 un 6 gadīgu bērnu sagatavošana skolai). Šim mērķim speciāli ir izveidots konsultatīvais centrs: skolas speciālisti iet uz mājām un konsultē vecākus. Tāpat skolas darbinieki palīdz risināt romu skolēnu valodas attīstības problēmas.

Direktore atzina, ka joprojām 10 romu skolēni skolu regulāri neapmeklē. Tos skola mēģina iesaistīt projektā "PuMPuRS" pieejamās atbalsta aktivitātēs, lai sniegtu viņiem iespēju padziļināti apgūt latviešu valodu, ko Ventspilī piedāvā tālmācībā Ventspils 6. vidusskola.

Eksperti iepazinās ar Pārventas bibliotēku (Tārgales iela 4), kas piedāvā romu jauniešiem kultūrizglītības centra pakalpojumus.

VIESOŠANĀS VENTSPILS PILSĒTAS SOCIĀLAJĀ DIENESTĀ (ADRESE: RAINA IELA 10)

Ventspils pilsētas Sociālajā dienestā vadītāja U.Lapskalna iepazīstināja ar dienesta darba galvenajiem virzieniem – sociālo palīdzību un sniegtajiem sociālajiem pakalpojumiem. U.Lapskalna ierosināja doties uz pašvaldības īpašumā esošām mājām, kurās mītinais romu tautības sociālā dienesta klienti. Vīzītē romu ģimenēs šajās mājās piedalījās arī pašvaldības policija, kas pēc sociālā dienesta vadītājas sniegtās informācijas, esot pašvaldības saistošajos noteikumos regulēta prakse.

Romu ģimenes, kuras vīzītes dalībnieki satika, dzīvo galējā nabadzībā, daudzi cilvēki bija atkarību raisošu vielu iespaidā. Romu mediatore izklāstīja sarežģīto situāciju, kurā dzīvo romu ģimenes, īpaši norādot, ka tās ir romu ģimenes, kas dzīvo sociāli visproblemātiskākajā situācijā. Policija neiejaucās ģimeņu apmeklējumā. Konstruktīva tikšanās ar romu ģimenēm nenotika, bet ekspertiem bija iespēja redzēt, kādos apstākļos dzīvo atsevišķas romu ģimenes, kas atrodas Sociālā dienesta klientu lokā. Romu ģimenes locekļi kritiski vērtēja veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību.

Galvenie secinājumi:

- Lai veicinātu romu iekļaušanos un palikšanu izglītības procesā, jau sākot ar pirmsskolas posmu mācību iestādē ir nepieciešams nodrošināt papildus mācību atbalsta pasākumus gan romu bērniem, gan to vecākiem, piesaistot skolotājus un citus speciālistus kā logopēdu, sociālo pedagogu, psihologu.
- Ir jāsniedz romu ģimeņu un bērnu vajadzībām atbilstošs atbalsts, lai motivētu romu vecāku vēlēšanos panākt izmaiņas savā un savu bērnu dzīvē. Skolās un pirmsskolās šādu sistēmisku ietekmi iespējams panākt ar komandu darbu, kuru sastāvā darbojas sociālie pedagogi, skolotāja palīgi, ideālā gadījumā romu tautības skolotāja palīgs, skolas administrācijas pārstāvji un psihologi.
- Tiem sociālā dienesta darbiniekiem, kuri strādā ar romu iedzīvotājiem, nepieciešams pilnveidot izpratni par klientu dažādību, pilnveidot sociālā atbalsta sniegšanas prasmes, kā arī iecietību un kultūrkompetenci, īpaši apgūstot informāciju par romu kultūru, sociālo stāvokli un vēsturi. Šīs profesionālās kvalitātes sociālais dienests savos darbiniekos var vairogt gan savstarpējas pieredzes apmaiņas gaitā (līdzīgais – līdzīgajam, peer education formātā), gan pēc tam nodot komandu darba attīstības mācībās saviem partneriem darbā ar romiem – policijas un veselības aprūpes iestāžu darbiniekiem.

Reģionālo ekspertu diskusijas laikā izteiktie ieteikumi:

- Izglītības kvalitātes valsts dienesta (IKVD) projekta „Pumpurs” piedāvāto iespēju turpmāka izmantošana, kā viens no iespējamajiem risinājumiem gadījumos, kad mācības tiek pārtrauktas līdzekļu trūkuma dēļ, vai kad ir nepieciešams sekmēt romu jauniešu nodarbinātību pēc pamatskolas beigšanas.
- Romu kopienas pārstāvji pauda vēlmi uzlabot veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību.
- Projekta ārējā eksperte, pedagoga palīgs Jelgavas 4. sākumskolā Dana Didžus uzsvēra **pieņemto attieksmes nozīmi darbā ar romu ģimenēm un skolēniem:** mazu mērķu izvirzīšanu, prasību pielāgošanu un pacietību darbā ar romu ģimeņu atvasēm.

REGIONĀLO EKSPERTU TIKŠANĀS AR VENTSPILS PILSĒTAS DOMES PĀRSTĀVJIEM (JŪRAS IELA 36, VENTSPILS)

Ekspertu tikšanās notika kopā ar Ventspils pilsētas domes Sabiedrības integrācijas komisijas locekļiem. No Ventspils pilsētas domes puses sēdi vadīja Ventspils pilsētas domes izpilddirektors Aldis Ābele, bet no reģionālo ekspertu puses - eksperte Liesma Ose.

Ventspils pilsētu sanāksmē pārstāvēja Ventspils pašvaldības Sabiedrības integrācijas komisijas deputāti, dažādu pašvaldības dienestu un iestāžu (Sociālā dienesta, Izglītības pārvaldes, vietējo skolu bibliotēkas) vadītāji un pārstāvji.

Ventspils pilsētas domes izpilddirektors A.Ābele akcentēja sabiedrības integrācijas jautājumu aktualitāti pašvaldības politikā, kā arī īpašu atbalstu romu kopienas labklājības un izglītības līmeņa celšanai, tai skaitā nodrošinot atbalstu romu mediatora Maldas Avramenko darbam pilsētā.

Tikšanās sākumā informāciju par projektu „Latvijas romu platforma IV” un reģionālo ekspertu tīkla darbību sniedza Kultūras ministrijas vecākais eksperts D.Kretalovs, t.sk. viņš pastāstīja par romu integrācijas politikas jomām un aktuālajām problēmām – romu bērnu un pieaugušo izglītību, veselības aprūpi, nodarbinātību un mājokļu pieejamību.

Sociālā dienesta vadītāja informēja, ka pieprasītākais sociālā dienesta sniegtais pakalpojums romu ģimenēm ir trūcīgas personas statusa piešķiršana; šīm romu ģimenēm ir nepieciešams arī papildus atbalsts no romu mediatora puses, lai viņi varētu sakārtot šo un līdzīgus sociālos jautājumus pašvaldības iestādēs. Tāpat, lai vairāk palīdzētu romu ģimenēm, būtu nepieciešams nodrošināt vasaras nodarbinātības pasākumus bērniem/jauniešiem skolēnu vasaras darbu programmas ietvaros, ko finansē pašvaldība.³

Trūcīgas un sociālo problēmu sloga nomāktas romu ģimenes saskaras arī ar finansiālā rakstura problēmām, kas ierobežo viņu iespējas un motivāciju iesaistīties nodarbinātības pasākumos. Piemēram, ja pieaugušā konts ir slēgts parādu dēļ, viņš atverot kontus uz bērna vārda, bet nevar tos lietot, izņemot gadījumus, kad tos izmantošanu atļauj ar bāriņtiesa. **Sociālie darbinieki un romu mediatore palīdz romu cilvēkiem, kuri cieš no parādiem, sadarbībā ar tiesu izpildītājiem, nokārtojot iespēju optimizēt viņu finansiālajām iespējām piemērotu parādu segšanu.**

³ Programmas ietvaros skolēniem tiek piedāvāts veikt maiņu darbu. Programmai ir pieteikušies kopā 344 bērni, darbu piedāvā 28 darba devēji. Pakalpojums pieejams tikai trūcīgu un maznodrošinātu ģimeņu bērniem.

Noslēguma ziņojums

Kas attiecas uz sociālo mājokļu jautājumu, tad romu ģimenēm ir pieejami un tiek izmantoti 54 sociālie dzīvokļi.

Sociālā dienesta sociālā darbiniece Sīgita Strauta, kura strādā ar ģimenēm ar bērniem, uzskaita šādas problēmas: romu bērni neiet uz skolu, veselība netiek pietiekami ģimenēs uzturēta, tāpat veselīgas pārtikas lietošana ir problemātiska. Kopš 2015.gada romu ģimenes var saņemt ģimenes asistenta pakalpojumu. Sadarbību ar romiem palīdz veidot romu mediatoru, īpaši nodrošinot informatīvo un konsultatīvo atbalstu, piemēram, dokumentu sakārtošanu un nodrošinot izpratni par sociālā dzīvokļa uzturēšanu atbilstoši pašvaldības noteikumiem.

Ventspils pilsētas Izglītības pārvaldes vadītāja Ineta Tamane informēja, ka izglītību romu bērniem nodrošina 3 skolas Ventspilī, kā arī skola Pelčos un Užavā. Izaicinājums esot 5-6 gadīgus romu bērnus iesaistīt obligātajā pirmsskolas izglītības posmā. Pārventas pamatskolā sociālā pedagoge sniedz atbalstu, lai pilnveidotu romu vecāku prasmes. Kā labās prakses darbā ar romu skolēniem I. Tamane minēja profesionāļu atbalsta komandas, skolotāju palīgu darbu, individuālos izglītības plānus skolēniem un iespēju mācīties pagarinātās dienas grupās. Ventspils 6. vidusskolā, kura piedāvā izglītības programmu apguvi neklātienē un tālmācībā, romu skolēnu vidū ir vājāks stundu apmeklējums.

Romu mediatoru Malda Avramenko uzsvēra, ka aktīvi sadarbojas gan ar sociālo dienestu, gan skolām. Veikts romu ģimeņu stāvokļa izpētes darbs un apzinātas pamatvajadzības. Mediatoru motivē vecākus veikt bērnu veselības pārbaudes, īpaši saistībā ar HIV un citu infekciju slimību diagnosticēšanu. Kā problēmu viņa saskata vājas latviešu valodas prasmes romu bērniem, uzsākot mācības skolā.

Saskaņā ar Nodarbinātības valsts dienesta (NVA) pārstāvja sniegto informāciju, romiem ir piemērota NVA atbalsta programma ilgstošajiem bezdarbniekiem (157 personas), arī pagaidu algotie sabiedriskie darbi, motivācijas programmas, kurās ir tiek sniegts atbalsts (transporta izdevumi, kabatas nauda). Ar romu klientiem strādā arī karjeras konsultanti un ģimenes asistenti, kuri palīdz uzraudzīt bērnus un dod iespēju mātēm ar maziem bērniem uzsākt profesionālu apmācību.

Pēc informācijas sniegšanas, reģionālo ekspertu tīkla pārstāvji romu jautājumos dalījās ar savos iespaidos un atziņās par pirmās vizītes dienas pieredzi. Diskusijas vadmotīvs bija: kā efektīvāk pašvaldībām pārņemt labās prakses piemērus un veicināt vietējo romu iedzīvotāju iesaisti pilsētas un novada dzīvē un pasākumos?

Viļakas novada romu mediatoru Rasma Zaharenko atzina, ka viņas novadā raksturīga atšķirīga atbalsta sniegšanas prakse romiem – notiek cieša sadarbība ar romu ģimenēm īpaši nodarbinātības, sociālos un izglītības jautājumos, un ir attīstīta pozitīva sadarbība policiju.

Ārējā eksperte Dana Didžus uzsvēra pievienoto vērtību skolās no roma- skolotāja palīga iesaistes un darba, jo viņš sniedz nepieciešamo individuālo atbalstu romu (kā arī ne-romu skolēniem). Viņa aicināja Pārventas skolas vadību izskatīt iespēju skolas darbā iesaistīt romu - skolotāja palīgu un skolotājus ar romu valodas zināšanām, un aktīvāk izmantot projekta "PuMPuRS" sniegtās iespējas. Svarīgi attīstīt sadarbību starp sociālajiem pedagogiem un romu ģimenēm, lai sniegtu atbalstu romu skolēnu iesaistīšanai mācību procesā. Jelgavā sadarbībā ar Izglītības iniciatīvu centru darbojas rotaļlietu bibliotēka ikvienam iedzīvotājam, ko apmeklē arī romu bērni un viņu vecāki.

Ventspils pilsētas domes izpilddirektors A.Ābele aicināja motivēt Ventspils romus organizēt vietējo romu biedrību, kas varēs pilnvērtīgi strādāt ar Ventspils romu kopienu, un popularizēt romu kultūru sabiedrībā; viņš aicināja reģionālos ekspertus informēt vietējos romu aktivistus par iespēju piedalīties mazākumtautību kultūras festivālā "Ventspils vainags 2019".

Galvenie secinājumi:

- Ekspertu vērtējumā romu ģimeņu sociālās situācijas uzlabošanai ļoti nozīmīgas ir gan **sadarbības prasmes starp izglītības un sociālā atbalsta pakalpojumu sniedzējiem, gan romu mediatora profesionālā starpniecība, veidojot konstruktīvas attiecības starp pašvaldības iestādēm un romu ģimenēm.**
- Izglītības iestādes aicinātas turpināt **izpēti/monitoringu par skolas vides piemērotību romu skolēniem un veicināt profesionāļu atbalsta komandas darbību, t.sk. skolotāja palīga darbu, sniedzot individuālu atbalstu romu skolēniem.**
- **NVA Ventspils filiālei, sadarbībā ar romu mediatori, sniegt atbalstu romu tautības darba meklētājiem, bezdarbniekiem, īpaši sievietēm, lai veicinātu viņu iesaisti darba tirgū.** Piemēram, šajā nolūkā kā atbalstu izmantojot ģimenes asistenta pakalpojumus.

Reģionālo ekspertu tikšanās un labās prakses vizīte Talsu novadā 2020.gada 2. -3. jūlijā

Labās prakses iepazīšanās vizītē Talsu novadā piedalījās 14 reģionālo ekspertu tīkla romu jautājumos pārstāvji un četri projekta aktivitātes ieviešanas pārstāvji (sk. Pielikumu Nr.3. un Nr.4.).

SABILES KULTŪRAS NAMA APMEKLĒJUMS (VENTSPILS 14, SABILE)

2020.gada 2.jūlijā reģionālie eksperti apmeklēja Sabiles kultūras namu, kur tikās ar kultūras darba organizatoriem un vietējiem aktīvajiem romu jauniešiem, kuri dzied romu ansambli "Taboras Romance". Eksperti guva pārliecību par to, ka **romi veido būtisku Sabiles kultūras identitātes daļu, organiski iekļaujoties kopienā.**

Informāciju par romu kultūras atbalsta pasākumiem kultūrvides veidošanā un Sabiles pilsētas iniciatīvām romu integrācijas jomā sniedza Sabiles Kultūras nama direktore G.Zeberiņa, Sabiles Kultūras nama mākslinieciskās daļas vadītāja I.Sēruma, biedrības „Kurzemes NVO atbalsta centrs” valdes priekšsēdētāja E.Immere. G.Zeberiņa atzinīgi stāstīja par sadarbību ar romiem Sabīlē, K.Arhipova lomu sadarbības attīstībā un uzturēšanā. Kā piemērus viņa minēja panākumus, ar kādiem vietējie romi piedalās ikgadējos Vīna un Karstvīna svētkos: dejas, dziesmas, teatralizēti uzvedumi. Kurzemes NVO centra pārstāve Elīna Immere informēja par centra atbalstītajiem **starpkultūru dialoga un romu kultūras attīstības un etniskās identitātes stiprināšanas projektiem**, kas tika īstenoti kopš 2015.gada. Kā nozīmīgāko starp šiem projektu pasākumiem viņa minēja **festivālu "Urdenoro"**, kurā skan visādu stilu un dažādu etnisko grupu mūzika. Šis festivāls jau notika Sabīlē 13 reizes.

Diskusijā par romu kultūras atbalsta pasākumiem un turpmāku sadarbības attīstību Sabiles pilsētas romu integrācijas jomā Sabiedrības integrācijas biedrības „Alternatīvas” vadītājs un romu jauniešu ansambļa "Taboras Romance" pārstāvji puda gan **apņēmību turpināt darbību kultūras jomā, gan minēja šķēršļus romu kopienas iekšienē un nepieciešamību pēc lielākas sapratnes un atbalsta no vietējiem iedzīvotājiem un pagasta pārvaldes.** Kultūras nama pārstāve minēja, ka **paaudžu sadarbība ir izšķiroša panākumu atslēga:** romu māksla attīstās, ja vecāki atbalsta jauniešu mākslinieciskās izpausmes.

Kurzemes NVO centra pārstāve E.Immere minēja, ka jau notikusi **vietējo iedzīvotāju aptauja, kuras rezultātus apkopojot, būs skaidri iedzīvotāju, tostarp romu, vajadzībām atbilstošu pakalpojumu piesaistes virzieni.**

Noslēguma ziņojums

SABILES UN ABAVAS PAGASTA PĀRVALDES APMEKLĒJUMS (PILSKALNA IELA 6, SABILE)

2020.gada 2. jūlija pēcpusdienā reģionālie eksperti apmeklēja Sabiles un Abavas pagasta pārvaldi. Tajā dalībnieki ieguva informāciju par romu situāciju Sabiles pilsētā, kā arī par romu piekļuvi sociālajiem pakalpojumiem, mājokļiem, nodarbinātībai un izglītībai, arī skolēnu un mazturīgo romu pieeju transporta pakalpojumiem. Reģionālos ekspertus uzņēma Z.Brunavs, Sabiles un Abavas pagasta pārvaldes vadītājs. Sanāksmē piedalījās Talsu novada Sociālā dienesta, Talsu novada domes Dzīvokļu komisijas darbinieki, kā arī divi romu ģimenes pārstāvji.

Pagasta pārvaldes vadītājs uzsvēra romu kā pašvaldības pakalpojumu saņēmēju līdztiesību, akcentēja pakalpojumus, kurus saņem romi, piemēram, algotie sabiedriskie darbi, dažādi mērķa pabalsti, garantētais minimālais ienākums (GMI). Sociālā darbiniece A.Āboliņa pauda uzskatu, ka pirmsskola ir efektīva romu bērnu agrīnas integrācijas iestāde. Visas pašvaldības darbinieces kā neatrisinātu problēmu minēja romu nodrošināšanu ar viņu vajadzībām atbilstošu mājokli - pagasta ekonomiskās situācijas dēļ.

Lai turpmāk uzklautu romu ģimenes par sensitīvajiem sociālajiem jautājumiem, izprastu kultūras noteiktās reakcijas un meklētu kompromisa risinājumus, **Sabilē būtu nepieciešams romu mediators, kas varētu strādāt kā starpnieks starp romu ģimenēm un valsts un pašvaldības iestādēm.**

Kā labo praksi Sabilē gan jāatzīst pagasta pārvaldes ātrā reakcija, lai uzsākot š.g. martā, nodrošinātu romu skolēniem attālinātās mācības – visas romu ģimenes saņēmušas pašvaldības datorus.

SVENTES PRIEDULĀJA APMEKLĒJUMS

NOTIKUMI UN FAKTI ROMU SOCIĀLĀ ATMIŅĀ

Sventes priedulājā, kas atrodas starp Talsiem un Sabili, K.Arhipovs reģionālos ekspertus iepazīstināja ar vietējo ebreju un romu holokausta traģēdiju Otrā pasaules kara laikā (1942.gads), kuram piemiņas akmeni uzstādījis tēlnieks O. Feldbergs. Tika izcelts vēsturiskais fakts, ka toreizējais Sabiles pilsētas mērs Mārtiņš Bērziņš un Talsu apriņķa vadītājs Kārlis Krūmiņš iestājas par vietējiem romiem un paglāba tos no iznīcināšanas.

Galvenie secinājumi:

- Ļoti nozīmīgi romu integrācijas faktors ir **vecāku atbalsts romu jauniešu radošajām izpausmēm un sadarbībai ar līdzcilvēkiem**: ja vecāki atbalsta jauniešus, viņi veidojas par romu kultūras vēstniekiem, kas veicina pozitīvu romu tēlu sabiedrībā.
- Atzinīgi vērtējamas Sabilē īstenotas un nākotnē plānotas iniciatīvas: romu kultūras dalība ikgadējos Vīna un Karstvīna svētkos; romu vajadzībām atbilstošu pakalpojumu plānošana un finansēšana (Kurzemes atbalsta NVO centra puses); romu jauniešu pašorganizācija un kapacitātes stiprināšanas pasākumi, kas regulāri tiek nodrošināti no Sabiedrības integrācijas biedrības „Alternatīvas” puses.
- Sabilē **nepieciešams aktīvs romu mediators**, kurš uzsāktu dialoģu starp romiem un vietējās varas pārstāvjiem, lai palīdzētu atrisināt sociālos un ekonomiskos jautājumus, kā arī uzlabot savstarpēju komunikāciju, sadarbību un uzticību.
- Sabilē **atbalstāms un turpināms sociālais darbs ar romu ģimenēm ar bērniem, īpaši pievēršot uzmanību mājokļa, bērnu aprūpes un izglītības jautājumiem**. Nepieciešams būtiski pilnveidot

Noslēguma ziņojums

sociālo pakalpojumu piedāvājumu romu ģimenēm, un romu ģimenēm nodrošināt labāku piekļuvi NVA un pašvaldības sniegtajiem izglītības un nodarbinātības pakalpojumiem.

KM REĢIONĀLO EKSPERTU ROMU JAUTĀJUMOS SANĀKSME TALSU TAUTAS NAMĀ (LIELĀ IEĻA 19/21, TALSI)

2020.gada 3. jūlijā Talsu tautas namā notika tikšanās starp reģionālajiem ekspertiem romu jautājumos un Talsu novada pašvaldības darbiniekiem – vadību un izglītības, sociālo, mājokļu jomu darbiniekiem, kā arī ar vietējiem romu aktīvistiem.

Sākumā Kultūras ministrijas pārstāvis projekta “Latvijas romu platforma IV” vadītājs D.Kretalovs informēja par projekta pasākumiem un sasniegtajiem rezultātiem, kā arī par **reģionālo ekspertu romu integrācija jautājumos tīkla darbību, labās prakses vīzīšu mērķiem un panākumiem.**

Reģionālie eksperti iepazīstināja ar sevi un sniedza atgriezenisko saiti par pirmās dienas labās prakses vīzīti, uzsverot, ka romu mediatoru darbības nozīmi, dalījās ar pieredzi sociālo un mājokļu jautājumu risināšanas jomā un sociālpedagoģiskā darbā ar romu ģimenēm, bērniem un jauniešiem.

Topošā, Ventspils romu mediatores atbalstītā, Talsu romu aktiviste Ināra Ignate informēja ekspertu un speciālistus par romu situāciju Talsu pilsētā un pauda apņēmību strādāt par romu mediatori Talsos, lai atrisinātu tās problēmas ar ko pilsētā saskaras romu ģimenes, piemēram, pieeja darba tirgum, kvalitatīvajai izglītībai un sociālajiem atbalsta pakalpojumiem. Viņa uzsver, ka skolās vēl daudz darāms, lai romu bērni justos pieņemti un sekmīgi mācītos. Dainis un Līga Ignati bija apņēmības pilni cīnīties ar **pret romiem vērstu rasismu un gan vietējiem iedzīvotājiem, gan speciālistiem, kuri strādā ar romiem, pievadājot tiem arī romu valodas apmācības (pamatlīmeni).**

Daiga Feldmane, Talsu novada pašvaldības izglītības pārvaldes pārstāve pozitīvi izteicās **par vietējo romu aktīvo pozīciju, uzsverot to centību panākt romu situācijas uzlabošanos Talsu pilsētā.** Tomēr viņa uzskata, ka romu cilvēki nelabprāt dalās savās problēmās, kas savukārt traucē sniegt viņiem pienācīgu atbalstu. Skolās vērojamas grūtības tiem romu skolēniem, kuri ar vecākiem kopā bijuši emigrācijā, atgriezušies, un viņu latviešu valodas prasmes nav pietiekamas, lai mācītos valsts valodā. Talsu novadā astoņas skolas īsteno projektu “PuMPuRS”, lai veicinātu bērnu skolas regulāru apmeklējumu.

Sociālā dienesta pārstāves sociālās darbinieces Aina Āboltiņa, Dace Bergmane, Tatjana Kuzmuka uzsvēra gan sociālo gadījumu vadīšanas problemātiku, gan panākumus darbā ar romu iedzīvotājiem, novērtējot resursus romu kopienas iekšienē. Informēja par romu problemātiku iekārtoties darbā, etniskās piederības dēļ. Sociāli darbinieki sniedz atbalstu romu darba meklējumam un interviju jautājumos, kas ir vērtējams kā īpaši pozitīva prakse, kas nav attīstīta citās Latvijas pilsētās.

Talsu novada Kultūras un sporta nodaļas Kultūras daļas pārstāve Ina Juhņeviča **aicināja veidot vietējo romu biedrību, lai pārstāvētu romu intereses novada mērogā un īpaši kultūras jomā.**

Ar labo praksi pašvaldības dzīvokļu nodrošināšanā trūcīgajām daudz bērnu romu ģimenēm, dalījās Talsu novada pašvaldības Komunālo nodaļas speciālistes. Talsu novada pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga nodaļas vadītāja atzina, ka vietējā sabiedrībā pret romiem ir izplatīti aizspriedumi un negatīvie stereotipi, un ieteica izmantot tās sabiedrisko attiecību iespējas, kas palīdzētu tos kļaidēt.

Noslēguma ziņojums

Diskusijas noslēgumā Talsu novada pašvaldības izpilddirektora pienākumu izpildītāja Ieva Krēķe patiecas visiem dalībniekiem par dalību tikšanās un ieguldīto darbu romu integrācijā, apsolut labo praksi Talsos turpināt, kā arī risināt romu problēmas izglītības un nodarbinātības jomā.

Sanāksmes nōrisi filmēja Talsu televīzija un tika intervēti tikšanas aktīvākie dalībnieki.

Galvenie secinājumi un ekspertu izteiktie ieteikumi:

- Attīstīt jau uzsāktu labo praksi kultūras un jauniešu iesaiste jomā.
- Nodrošināt pieredzes apmaiņu starp sociālajiem darbiniekiem Talsu novadā, popularizējot Talsu pilsētas sociālo darbinieku labo praksi citās Talsu novada pilsētās.
- Ekspertu vērtējumā nozīmīgas problēmas, ar kurām saskaras Talsu romi, ir sabiedrības aizspriedumi pret romu tautības cilvēkiem, nepietiekams atbalsts izglītības un nodarbinātības jautājumos. Ieteicams izmantot romu kultūras resursu un uzkrāto praksi, lai maināt sabiedrībā pastāvošu noraidošu un piesardzīgu attieksmi pret romiem.
- Lai nodrošinātu romu vajadzībām atbilstošus kvalitatīvus pašvaldības pakalpojumus Talsu novadā, nepieciešams pašvaldības atbalsts un izpratne, lai attīstītu romu mediācijas praksi gan Sabīlē, gan Talsos tuvākajos gados.
- Nepieciešams nodrošināt papildus latviešu valodas apguvi romu skolēniem. Savukārt pedagogiem, sociālajiem darbiniekiem un citiem profesionāļiem, kas strādā ar romu cilvēkiem, būtu noderīgas ir romu valodas pamatzināšanas.

Noslēguma secinājumi par abām labās prakses vizītēm un ekspertu tikšanās:

- Abās pašvaldībās norit darbs romu izglītības atbalstam un veicināšanai, galvenokārt iekļaujošas izglītības kontekstā. Ventspils prakse parāda, ka sistēmisku ietekmi iespējams panākt ar komandu darbu, kuru sastāvā darbojas sociālie pedagogi un psihologi, pedagoga palīgi, skolas administrācijas pārstāvji. Labās prakse pamatā ir skolas vides izpēte un skolēnu labsajūtas regulārs monitorings, profesionāļu atbalsta komandas, skolotāju palīgu un mediatoru darbs, individuālo izglītības plānu sagatavošana romu skolēniem un skolu atbalsts mājniecību skolas vai pirmsskolas posmos.
- Lai romu skolēni labi mācītos, viņiem nepieciešamas labas latviešu valodas zināšanas, savukārt pedagogiem un to palīgiem, arī sociālajiem pedagogiem – romu valodas pamatzināšanas. Ieteicams izskatīt iespēju nodrošināt atbilstošas apmācības gan romu skolēniem, gan kompetences celšanas pasākumus skolas speciālistiem, kas strādā ar romu bērniem un jauniešiem.
- Abu pašvaldību skolas ir iesaistījušās (IKVD) administrētajā projektā „Pumpurs”, lai izmantotu projektā piedāvātā atbalsta iespējas romu bērniem, kuru mācības ir pārtrauktas līdzekļu trūkuma dēļ.
- Būtisks abās apmeklētajās pašvaldībās joprojām ir darbs sabiedrības informēšanā un izglītošanā, lai kļiedētu aizspriedumus par romiem.
- Romu tautības iedzīvotājiem trūkst izpratnes par sociālo pakalpojumu nozīmi dzīves kvalitātes uzlabošanā. Lai veicinātu romu iekļaušanos un palikšanu izglītības procesā, kā arī iesaisti nodarbinātībā, ir nepieciešams romu mediatoru darbs, kas sniedz nepieciešamo atbalstu romu ģimenēm motivēt sūtīt savus bērnus skolā un pašiem aktīvi meklēt darbu. Talsu

Noslēguma ziņojums

novadam būt jāizskata iespēja pārņemt labo praksi no Ventspils pilsētas, kas atbalsta romu mediatora darbu. **Papildus nepieciešams aktualizēt sociālā darba organizāciju ar romu ģimenēm, lai palīdzētu tiem labāk izprast sociālo pakalpojumu un atbildību nozīmi, kā arī atbalsta saņemšanas veidus, noteikumus un procedūras.**

- Pozitīvi vērtējams fakts, ka abās apmeklētajās pašvaldībās romu bērni un jaunieši aktīvi iesaistās interešu izglītības pasākumos un mākslinieciskajā pašdarbībā: īpaši spilgti romu māksla sevi manifestē Sabilē.
- Izvērtējot reģionālo ekspertu tikšanās un labās prakses vizītes Ventspilī un Talsu novadā reģionālie eksperti atzina, ka vizītes laikā gūtā pieredze romu integrācijas pasākumu īstenošanā, kā arī iespēja apmainīties ar informāciju un viedokļiem reģionālo ekspertu vidē, ir sniegusi jaunas ierosmes darbam ar romu ģimenēm, to situācijas uzlabošanai un iekļaušanai, sniedzot romu cilvēkiem atbalstu savās pašvaldībās.

Pielikumā:

- 1) Reģionālo ekspertu tikšanās un labās prakses vizītes Ventspilī dalībnieku saraksts uz 2 lapām;
- 2) Reģionālo ekspertu tikšanās un labās prakses vizītes Ventspilī darba kārtība uz 2 lapām;
- 3) Reģionālo ekspertu tikšanās un labās prakses vizītes Talsu novadā dalībnieku saraksts uz 2 lapām;
- 4) Reģionālo ekspertu tikšanās un labās prakses vizītes Talsu novadā darba kārtība uz 2 lapām.

Ziņojumu sagatavoja

Liesma Ose

Šis projekts ir līdzfinansēts Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros

Šis pasākums ir organizēts projekta „Latvijas romu platforma IV” ietvaros” (līgums Nr.856468-NRP4-LV) ar Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība 2014 – 2020” finansiālo atbalstu. Par pasākuma saturu atbild Kultūras ministrija un tajā nav atspoguļots Eiropas Komisijas viedoklis.

Kultūras ministrija

**Reģionālo ekspertu tikšanās un labās prakses vizīte
2019.gada 17. – 18. oktobrī, Ventspilī**

Dalībnieku saraksts

Pārstāvji no Kultūras ministrijas Reģionālo ekspertu tīkla romu jautājumos

Vinera Dimpere	Maltas vidusskolas direktore
Dagnija Gudriķe	Kandavas novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste
Nadežda Hļebņikova	Preiļu 2.vidusskolas direktore
Ina Jurkeviča	Talsu novada pašvaldības Kultūras un sporta attīstības nodaļas Kultūras daļas speciāliste kultūras jautājumos
Agnese Inapša	Kuldīgas novada Sociālā dienesta Sociālā atbalsta resursu centra vadītāja/sociālā darbiniece
Ilze Kanča	Madonas novada pašvaldības Sociālā dienesta sociālā darbiniece
Darja Kulagina	Jūrmalas pilsētas domes Labklājības pārvaldes Sabiedrības integrācijas nodaļas vadītāja
Līga Liepiņa	Tukuma novada pašvaldības aģentūras „Tukuma novada sociālais dienests” sociālā darbiniece (Jeļenas Hodakovskas-Migunovas vietā)
Rasma Zaharenko	Viļakas novada romu mediatore (Sarmītes Šaicānes vietā)
Ija Tretjuka	Daugavpils pilsētas Sociālo pakalpojumu nodaļas Sociālo pakalpojumu organizēšanas un sociālā darba sektora pilngadīgām personām vecākā sociālā darbiniece (Ivetas Vasičovas vietā)
Iveta Leikuma	Aglonas, Dagdas un Krāslavas novada laikraksta „Ezerzeme” redaktore (Jāzepa Dobkeviča vietā)
Iveta Rezevska	Tukuma novada pašvaldības aģentūras „Tukuma novada sociālais dienests” sociālā darbiniece (Jeļenas Hodakovskas-Migunovas vietā)
Dārta Urbāne	Ventspils Pārventas pamatskolas sociālā pedagoģe
Gita Zariņa	Rūjienas novada Tautskolas vadītāja
Sņežana Zenovjeva	Jelgavas pilsētas domes administrācijas Sabiedrības integrācijas pārvaldes speciāliste (Ilgas Antūžas vietā)

Ventspils pilsētas pašvaldības institūciju pārstāvji

Aldis Ābele	Ventspils pilsētas domes izpilddirektors
Didzis Ošenieks	Ventspils pilsētas domes priekšsēdētāja vietnieks
Vēsma Laurecka	Ventspils Pārventas pamatskolas direktore
Baiba Līdaka	Ventspils pilsētas domes Dzīvokļu nodaļas vadītāja
Una Lapskalna	Ventspils pilsētas Sociālā dienesta vadītāja
Ineta Tamane	Ventspils pilsētas izglītības pārvaldes vadītāja
Kristīne Šteinberga	Ventspils pilsētas Sociālā dienesta vadītājas vietniece
Sigita Strauta	Ventspils pilsētas Sociālā dienesta vecākā sociālā darbiniece darbam ar ģimenēm ar bērniem
Inga Abiķe	Ventspils Pašvaldības policijas bērnu inspektore

Noslēguma ziņojums

Jana Jansone	Ventspils pilsētas Izglītības pārvaldes vadītājas vietniece
Sandra Šulce	Ventspils 1. pamatskolas direktore
Sintija Birziņa	Ventspils 2. pamatskolas direktore
Līga Balode	Ventspils pilsētas domes Vispārējās nodaļas ārējo sakaru organizators
Igeta Gredzena	Pārventas bibliotēkas vadītāja;
Armands Vijups	pašvaldības iestādes “Ventspils muzejs” vadošais pētnieks-direktora vietnieks
Andris Grigalis	Ventspils Mūzikas vidusskolas direktors

Ventspils pilsētas domes Sabiedrības integrācijas komisijas locekļi:

Ilze Buņķe
Inese Gaiduka
Vera Perepelica
Gunta Millere
Svetlana Peganova
Kristīne Boitmane
Aleksandrs Mirvis
Marija Trifanova

Romu tautības pārstāvji

Malda Avramenko	Romu mediatore Ventspils pilsētā
Sarita Kleina	Ventspils romu iedzīvotāja
Irina Kleina	Ventspils romu iedzīvotāja
Danuta Sīpola	Ventspils romu iedzīvotāja
Santa Marcinkeviča	Ventspils romu iedzīvotāja
Zita Zavicka	Ventspils romu iedzīvotāja

Projekta aktivitātes ieviešanas pārstāvji

Deniss Kretalovs	Kultūras ministrija Sabiedrības integrācijas departaments Sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības nodaļa vecākais referents/Projekta vadītājs
Kaspars Arhipovs	Kultūras ministrija Sabiedrības integrācijas departaments Sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības nodaļa Projekta asistents
Dana Didžus	Projekta ārējā eksperte
Liesma Ose	Projekta aktivitātes moderatore/ fasilitātore

Šis projekts ir līdzfinansēts Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros

Šis pasākums ir organizēts projekta „Latvijas romu platforma IV” ietvaros (līgums Nr.856468-NRP4-LV) ar Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība 2014 – 2020” finansiālo atbalstu. Par pasākuma saturu atbild Kultūras ministrija un tajā nav atspoguļots Eiropas Komisijas viedoklis.

Kultūras ministrija

Reģionālo ekspertu tikšanās un labās prakses vizītes darba kārtība 2019.gada 17. – 18. oktobrī, Ventspilī

Dalībnieki: Kultūras ministrijas reģionālo ekspertu tīkla romu jautājumos pārstāvji; Ventspils pilsētas pašvaldības iestāžu pārstāvji, romu tautības pārstāvji

Ceturtdiena, 17.oktobrī	
11:00	Rīta kafija viesnīcā „Dzintarjūra” (adrese: Ganību iela 26)
11:30 – 12:00	Ventspils 2.pamatskolas apmeklējums (adrese: Bērzu iela 54) Ventspils 2. pamatskolas direktore S.Birziņa
12:05 – 12:35	Ventspils 1.pamatskolas apmeklējums (adrese: Pļavas iela 27) Ventspils 1.pamatskolas direktore S.Šulce
12:50 – 13:20	Pārventas pamatskolas apmeklējums (adrese: Tārgales iela 61) Pārventas pamatskolas direktore V.Laurecka
13:25 – 13:40	Īsa viesošānās Pārventas bibliotēkā (adrese: Tārgales iela 4) bibliotēkas vadītāja I.Gredzena
13:55 – 15:15	Pusdienas restorānā „Skroderkrogs” (adrese: Skroderu ielā 6)
15:20 – 16:20	Viesošānās Ventspils pilsētas Sociālajā dienestā (adrese: Raiņa iela 10) Una Lapskalna, Ventspils pilsētas Sociālā dienesta vadītāja Tikšanās ar romu mediatori Maldu Avramenko un romu ģimeņu pārstāvjiem
17:00 – 18:00	Ekskursija Ventspils muzejā (adrese: Jāņa ielā 17) Muzeja vadošais pētnieks-direktora vietnieks A.Vijups
19:00 – 21:00	Vakariņas
Piektdiena, 18.oktobrī	
7:00 līdz 8:30	Brokastis viesnīcā „Dzintarjūra” (adrese: Ganību iela 26)
9:00 – 11:30	Reģionālo ekspertu tīkla pārstāvju romu jautājumos tikšanās ar Ventspils pilsētas domes pārstāvjiem; ar Ventspils domes Sabiedrības integrācijas komisijas locekļu dalību (adrese: Jūras iela 36)

Noslēguma ziņojums

11:30 – 12:30	Viesošanās Ventspils koncertzālē „Latvija” (adrese: Lielais prospekts 1) Ventspils mūzikas vidusskolas direktors A.Grīgalis
09.00	Sēdi atklāj Ventspils pilsētas domes izpilddirektors-Sabiedrības integrācijas komisijas priekšsēdētājs A.Ābele Informācija par Reģionālo ekspertu tīkla pārstāvju romu jautājumos tikšanos un projektu „Latvijas romu platforma IV” (ziņo D.Kretalovs)
9.50	Informācija par Ventspils pilsētu un sabiedrības integrācijas pasākumiem, t.sk. romu iekļaušanas pasākumiem (ziņo U.Lapskalna, I.Tamane, M.Avramenko)
10.20	Diskusija par romu integrācijas pieredzi Ventspils pilsētā; ekspertu atziņas no 1.dienas vizītes
10.50	Ierosinājumi un nākotnes izaicinājumi romu integrācijas un sociālās iekļaušanas veicināšanai: • Kā efektīvāk pašvaldībām pārņemt labās prakses piemērus? • Kā veicinātu vietējo romu iedzīvotāju iesaisti pilsētas un novada dzīvē un pasākumos?
11.20	Tikšanās noslēgums
11:30 – 12:30	Viesošanās Ventspils koncertzālē „Latvija” (adrese: Lielais prospekts 1) Ventspils mūzikas vidusskolas direktors A.Grīgalis
13.30 –14:30	Pusdienas restorānā „Skroderkrogs” (adrese: Skroderu ielā 6)
14.30	Atgriešanās mājās

Šis projekts ir līdzfinansēts Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros

Šis pasākums ir organizēts projekta „Latvijas romu platforma IV” ietvaros” (līgums Nr.856468-NRP4-LV) ar Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība 2014 – 2020” finansiālo atbalstu. Par pasākuma saturu atbild Kultūras ministrija un tajā nav atspoguļots Eiropas Komisijas viedoklis.

Kultūras ministrija

**Reģionālo ekspertu tikšanās un labās prakses vizīte
Talsu novadā un Sabiles pilsētā
2020.gada 2. – 3.jūlijā**

Dalībnieku saraksts

Pārstāvji no Kultūras ministrijas Reģionālo ekspertu tīkla romu jautājumos

Dagnija Gudriķe	Kandavas novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste
Jeļena Hodakovska-Migunova	Tukuma novada pašvaldības aģentūras “Tukuma novada sociālais dienests” sociālo pakalpojumu vadītāja
Ilze Kanča	Madonas novada pašvaldības Sociālā dienesta sociālā darbiniece
Darja Kulagina	Jūrmalas pilsētas domes Labklājības pārvaldes Sabiedrības integrācijas nodaļas vadītāja
Līga Liepiņa	Tukuma novada pašvaldības aģentūras „Tukuma novada sociālais dienests” sociālā darbiniece
Gunta Ločmele	Daugavpils novadpētniecības un mākslas muzeja Sabiedrisko attiecību speciāliste
Guntis Safranovičs	Dobeles novada domes priekšsēdētāja vietnieks
Ieva Ozoliņa	Kandavas novada jauniešu centra „Nagla” vadītāja
Solvita Upeniece	Daugavpils pilsētas Sociālā dienesta Sociālo pakalpojumu nodaļas vadītāja
Aļesja Caune	Ventspils novada Sociālā dienesta vecākais sociālais darbinieks darbam ar ģimeni un bērniem
Ilze Brūvele	Ventspils 1. pamatskolas sociālais pedagogs
Gita Zariņa	Rūjienas novada Tautskolas vadītāja
Gerda Zeberiņa	Talsu novada pašvaldības Sabiles kultūras nama vadītāja
Sņežana Zenovjeva	Jelgavas pilsētas domes administrācijas Sabiedrības integrācijas pārvaldes speciāliste
Sarmīte Šaicāne	Viļakas novada domes priekšsēdētāja vietniece, Sociālās un veselības komitejas vadītāja, Viļakas Valsts ģimnāzijas direktore

Talsu novada pašvaldības institūciju pārstāvji

Zigmunds Brunavs	Sabiles pilsētas un Abavas pagasta pārvaldes vadītājs
Elīta Viļuma	Sabiles pilsētas un Abavas pagasta sociālā darbiniece
Aina Āboltiņa	Sabiles pilsētas un Abavas pagasta sociālā darbiniece ģimenēm un bērniem
Iveta Sēruma	Sabiles Kultūras nama mākslinieciskās daļas vadītāja
Ieva Krēķe	Talsu novada pašvaldības izpilddirektora pienākumu izpildītāja
Dagmāra Baha	Talsu novada domes Dzīvokļu komisijas pārstāve
Jolanta Ivanova	Talsu novada Komunālās nodaļas Komunālo pakalpojumu daļas vadītāja
Gita Strazdiņa	Talsu novada Komunālās nodaļas mājokļu speciāliste
Dace Zelģe	Talsu novada Sociālā dienesta vadītāja
Tatjana Kuzmuka	Talsu novada Sociālā dienesta sociālā darba un sociālās palīdzības nodaļas vecākā sociālā darbiniece
Dace Bergmane	Talsu novada Sociālā dienesta ģimeņu atbalsta nodaļas vecākā sociālā darbiniece
Sanita Arciņevska	Talsu novada Kultūras un sporta nodaļas Kultūras daļas vadītāja

Noslēguma ziņojums

Lienīte Krūzīte
Inita Fedko

Talsu novada Izglītības pārvaldes izglītības metodiķe
Talsu novada pašvaldības Sabiedrisko attiecību un mārketinga nodaļas vadītāja

Romu tautības pārstāvji un NVO pārstāvji

Anna Kleina	Sabiles pilsētas romu iedzīvotāja
Sintija Kleina	Sabiles pilsētas romu iedzīvotāja
Endrika Kleina	Sabiles romu jaunatnes aktīviste
Milāns Kleins	Sabiles romu jaunatnes aktīvis
Malda Avramenko	Romu mediatore Ventspils pilsētā
Luiza Bokareva	Romu aktīviste, potenciālā romu mediatore Tukuma novadā
Ināra Ignate	Talsu pilsētas romu aktīviste
Simona Ignate	Talsu pilsētas romu iedzīvotāja
Līga Ignate	Talsu pilsētas iedzīvotāja
Elīna Immere	Biedrības „Kurzemes NVO atbalsta centrs” projektu vad. un koordinatore

Projekta aktivitātes ieviešanas pārstāvji

Deniss Kretalovs	Kultūras ministrija Sabiedrības integrācijas departaments Sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības nodaļa vecākais referents/Projekta vadītājs
Kaspars Arhipovs	Kultūras ministrija Sabiedrības integrācijas departaments Sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības nodaļa Projekta asistents
Dana Didžus	Projekta ārējā eksperte
Liesma Ose	Projekta aktivitātes moderatore

Šis projekts ir līdzfinansēts Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros

Šis pasākums ir organizēts projekta „Latvijas romu platforma IV” ietvaros (līgums Nr.856468-NRP4-LV) ar Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība 2014 – 2020” finansiālo atbalstu. Par pasākuma saturu atbild Kultūras ministrija un tajā nav atspoguļots Eiropas Komisijas viedoklis.

Kultūras ministrija

**Reģionālo ekspertu tikšanās un labās prakses vizīte
Talsu novadā un Sabiles pilsētā
Darba kārtība
2020.gada 2.-3. jūlijā**

Dalībnieki: Kultūras ministrijas Reģionālo ekspertu tīkla romu jautājumos pārstāvji; Kultūras ministrijas pārstāvji, Sabiles pilsētas un Abavas pagasta pārvaldes un Talsu novada pašvaldības iestāžu pārstāvji, eksperti un romu tautības pārstāvji.

1. diena	
11:00 – 11:30	Dalībnieku ierašanās un reģistrācija viesnīcā „Talsi” (<i>Kareivju iela 16, Talsi</i>)
11:00	Rīta kafija un ievada informācija par projekta „Latvijas romu platforma IV” aktivitāti <i>Deniss Kretalovs, Kultūras ministrijas pārstāvis, projekta „Latvijas romu platforma IV” vadītājs</i>
11:30	Izbraukšana no viesnīcas „Talsi” saskaņā ar brauciena plānotā darba kārtību
12:00	<u>Sabiles Kultūras nama apmeklējums</u> (<i>Ventspils 14, Sabile</i>) Informācija un diskusijas par romu kultūras atbalsta pasākumiem kultūrvides veidošanā un turpmākai sadarbības attīstībai Sabiles pilsētas romu integrācijas jomā. <i>G.Zeberiņa, Sabiles Kultūras nama direktore,</i> <i>I.Sērums, Sabiles Kultūras nama mākslinieciskās daļas vadītāja,</i> <i>E.Immere, biedrības „Kurzemes NVO atbalsta centrs” projektu vad. un koordinatore</i> <i>K.Arhipovs, Sabiedrības integrācijas biedrības „Alternatīvas” vadītājs</i> <i>Romu jauniešu ansamblā “Taboras Romance” pārstāvji</i>
13:15	Pusdienas – “Plostkroga” kafejnīcā (<i>Imulas, Abavas pag., Talsu nov.</i>)
14:30	<u>Sabiles un Abavas pagasta pārvaldes apmeklējums</u> (<i>Pilskalna iela 6, Sabile</i>) Informācija un diskusijas par romu situāciju Sabiles pilsētā, kā arī par romu piekļuvi sociālajiem pakalpojumiem, mājokļiem, nodarbinātībai un izglītībai (transporta jautājums). <i>Z.Brunavs, Sabiles un Abavas pagasta pārvaldes vadītājs</i> <i>A.Āboltiņa, Sociālā dienesta darbiniece darbā ar bērniem un ģimenēm</i> <i>E.Viļuma, Sociālā dienesta vadītāja</i> <i>D.Baha, Talsu novada domes Dzīvokļa komisijas pārstāve</i> <i>Romu ģimeņu pārstāvji</i>
15:30	Pastaiga pa Sabiles tūrisma vietām Māra Lāča, vides gida vadībā

Noslēguma ziņojums

16:30	Sventes priedulāja apmeklējums <i>Notikumi un fakti romu sociālā atmiņā</i>
17:00	Atgriešanos Talsos
18:00	Vakariņas kafejnīcā „Alus dārzs” (<i>Lielā iela 16, Talsi</i>)
2. diena	
	Brokastis viesnīcā „Talsi” (<i>Kareivju iela 16, Talsi</i>)
10.00	KM Reģionālo ekspertu romu jautājumos sanāksme Talsu Tautas namā (<i>Lielā iela 19/21, Talsi</i>) Reģionālo ekspertu tīkla tikšanās ar Talsu novada domes pārstāvjiem. Diskusija par romu integrācijas pieredzi Talsu novadā un Sabiles pilsētā. Ekspertu atziņas no 1.dienas vizītes. Ierosinājumi un nākotnes izaicinājumi romu integrācijas un sociālās iekļaušanas veicināšanai: Kā veicinātu vietējo romu iedzīvotāju iesaisti pilsētas un novada dzīvē un pasākumos, viņu efektīvāku piekļuvi sociālajiem pakalpojumiem?
12.00	Kultūras programma (Talsu pilsētā)
13.00	Pusdienas kafejnīcā „Bīne” (<i>Kr.Valdemāra iela 13, Talsi</i>)
14.00	Atgriešanas mājās

! Pasākuma laikā tiks ievēroti visi Ministru kabineta noteiktie COVID-19 vīrusa izplatības ierobežošanas piesardzības pasākumi.

Šis projekts ir līdzfinansēts Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros

Šis pasākums ir organizēts projekta „Latvijas romu platforma IV” ietvaros (līgums Nr.856468-NRP4-LV) ar Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība 2014 – 2020” finansiālo atbalstu. Par pasākuma saturu atbild Kultūras ministrija un tajā nav atspoguļots Eiropas Komisijas viedoklis.